

MARDİN İLÇESİ EKONOMİK PANAROMASI 2021

(2017-2020 Verileri)

Mehmet BESLEME – Çetin SASA

Mardin Ticaret ve Sanayi Odası

İçindekiler

1. MARDİN HAKKINDA	3
1.1 COĞRAFIK –KÜLTÜREL YAPI	3
1.2 EKONOMİK BÜYÜKLÜK	3
1.3 NÜFUS.....	6
1.4 İSTİHDAM BÜYÜKLÜĞÜ	6
2. MEVCUT DURUM ANALİZİ	8
3. MARDİNİN TİCARİ HAYATI VE ÜRETİM.....	9
3.1 TİCARET VE SANAYİ VERİLERİ	9
3.1.1 Ticaret Potansiyeli	9
3.1.2 Sektörel (Meslek Gruplarına Göre) Bazda Faal ve Gayri Faal İşletme Sayısı	11
3.2 Ticaret Sicil Birimi Performansı	12
3.3 Oda Birimleri Belge Performansı (adet)	12
4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	13

1. MARDİN HAKKINDA

1.1 COĞRAFİK –KÜLTÜREL YAPI

Anadolu'yu Mezopotamya'ya bağlayan Mardin yöresi; tarihsel gelişim içerisinde, onlarca uygarlığa ve onlarca değişik din, etnik grup ve mezheplere ev sahipliği yapmış ve birbirinden farklı bu kültürler, sevgi ve hoşgörüyü bir potada harmanlayarak ve farklılıklarını koruyarak yüzlerce, binlerce yıl bir arada ve dayanışma içerisinde yaşamasını bilmiştir. Müslüman, Süryani, Yakubi, Keldani, Nesturi, Yezidi, Yahudi, Kürt, Arap, Çeçen, Ermeni vs. gibi farklı din ve farklı etnik kökenden gelen topluluklar; "doğal toplumsal hoşgörü" ve uzlaşma ile "barış ve kardeşlik içerisinde" bir arada yaşamışlardır. Mardin, bu özelliklerinden dolayı, "değişik kültürel yapıların barışçıl bir sentezini oluşturmuştur". Zarathustra'nın, Mani'nin yaşadığı; kültürel ve felsefi yoğunluğun tarih boyunca damgasını vurduğu barış, kardeşlik ve hoşgörü kentidir Mardin.

Verimli Mezopotamya ovasının ortasında yükselen, kervan ve savaş yolları üzerinde bulunan, kalker ve lavlarla örtülü bir dağın yamacındaki kent, neredeyse bütün kültürlerin uğrak yeri olma özelliğinden dolayı da tarih boyunca önemli bir şehir olmuştur. Kentin doğum tarihi İÖ 3000 yılına dayanıyor. İlk konuklar ise şöyle sıralanıyor: Subarular, Sümerler, Akadlar, Hititler, İran'dan gelen Midiler. Daha sonra Asurlar, Urartular, Mitannîler, Aramîler, Persler...2 bin yıl sonra Büyük İskender. İlk Hristiyanlar, II. yüzyılda Romalılar, Sasanîler, hemen ardından Bizanslılar. Araplar, IX. yüzyılda Hamdanîler, X. yüzyılın sonunda Mervanîler, XI. yüzyılda Türkmenler, XII. yüzyılda Artukiler. Haçlıların kılıç sesleri, ardından Eyyubîler sonra İlhanlılar. Karakoyumlu ve Akkoyumlu beylikleri. XVI. yüzyılda Safevîler, Osmanlılar ve nihayetinde Türkiye Cumhuriyeti.

Mardin İlkçağda Persler'in, Büyük İskender ve ardıllarının egemenliğinden sonra uzun zaman Roma ve Bizans'ın elinde kalan Mardin, Çaldıran Savaşı'ndan sonra Osmanlı ülkesine katılmıştır. Mardin Kalesi Bizans İmparatoru Constantinus tarafından Sasaniler'e karşı yaptırılmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında da işgale uğramayan şehir günümüzde ticari önemini yitirmiştir. Yakın geçmişte Almanlar tarafından yapılmış ünlü Bağdat demiryolunun bir uzantısı Mardin önündeki ovanın geçmektedir. Ancak buna rağmen kent Güneydoğu'nun en çok göç veren illerinden biridir maalesef. Mardin teolojik olarak da çok zengin bir kenttir. Bu dinsel mozaik hiçbir dinin baskın olmamasıyla oluşmuştur. Yeni bir inanç sistemini benimseyenler diğerlerini rahatsız etmemiş, değişik dini cemaatler birbirleriyle evlilikler yapmış, bu akrabalık bağları da ortamı yumuşatmıştır.

Şehrin adı Süryanice kaleler kenti demek olan "Marde" den gelir. Romalıların Süryanilerden alarak 'Maride' dedikleri şehre, Araplar 'Maridin' demişlerdir. Plinus'a göre, Nusaybin civarında yaşayan Mardanî adlı Arap kabilesinden Maridin adını almıştır. Ortaçağ'ın ünlü yazarı Prokopios kenti, bir kale-kent olarak Margdis diye anmaktadır. Daha sonraki dönem Bizans yazarlarına göre, kentin adı Mardes'tir. Diğer kaynaklara göre Şehre, Persler Marde, Ermeniler Mardi demişlerdir. Çoğu kaynaklarda; Mardin'in gerçek adı "Merdin" diye geçer. Zira halkın çoğu da bugün böyle demektedir.

1.2 EKONOMİK BÜYÜKLÜK

Mardin ilinin ekonomisi geniş ölçüde tarıma dayanır. Fakat tarım yeteri kadar gelişmemiştir. Faal nüfusun % 80'ine yakını tarım sektöründe çalışmaktadır. Mardin'in 2017 yılı Ekim ayı itibarıyla İhracat hacmi 626.803.000 Dolara, İthalat hacmi ise 76.691.000 Dolara ulaşmıştır.

İhracatta sektörel bazda en yüksek payı%56,5'lik oranla hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri,%15'lik oranla hazır giyim konfeksiyon, %6,5'lik oranla çelik, %5'lik oranla Kimyevi Maddeler ve Mamulleri,%3,9'luk oranla Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri, %1,9'luk oranla Deri ve Deri Mamulleri, Tekstil ve Hammaddeleri vd. almıştır. İhracat yapılan 95 ülkeden en yüksek payı sırasıyla Irak, Suriye, Bulgaristan, Almanya vd. almaktadır. Mardin, Türkiye ortalamasında ihracat yapan firma sayısı bazında 20. Sırada yer almaktadır.

MARDİN İLİ EKONOMİK PANAROMASI 2021

Tarım: Modern tarım araçları ve usullerinin kullanılmasına yeni başlanmıştır. Başlıca tarım ürünleri buğday, mercimek, mısır, nohut, arpa, pirinç ve pamuktur. Dicle Nehri kıyısında sebzeçilik yapılır. Turfanda sebzeçilik de gelişmiştir. En çok domates, patlıcan, salatalık, kavun-karpuz ekilir. Meyve üretiminde üzüm başta gelir. Ceviz, nar, antepfıstığı da yetişir. Mardin'e üzüm diyarı diyenler vardır. 150 bin tonu geçen üzüm istihsalı ile Türkiye'de dördüncü sıradadır. Üretim Miktarları Tablo 1'de gösterilmiştir. (http://nusaybinto.org.tr/site/dosyalar/TRC3_istatistikler.pdf). Karpuz da onuncu sırada yer alır.

Tablo 1- Mardin'de Üretilen Meyvelerin Miktarı

İl/Bölge	Yıl	Üzüm (Ton)	Muz,İncir, Avakado ve Kivi (ton)	Diğer Meyveler, Taş Çekirdekli ve yumuşak Çekirdekli (Ton)	Zeytin ve Diğer Sert Kabuklular (Ton)	Toplam (Ton)
Mardin	2010	173.505	1.292	7.414	8.365	190.576
	2011	175.339	1.509	8.492	9.747	195.087
	2012	167.902	1.554	8.484	8.936	186.876
	2013	171.205	1.518	8.828	7.476	189.027

Kaynak: DİKA İSTATİSTİKLERLE TRC3 BÖLGESİ KİTAPÇIĞI

Hayvancılık: Hayvancılığın il ekonomisinde önemli yeri vardır. Tarım üretiminin üçte biri hayvancılıktan sağlanır. Yerli göçerler, hayvanlarıyla yaylayla ova arasında göç ederler. Devamlı yerleşim merkezi olmayan göçebe aşiretler vardır. Mardin'deki tarımsal üretim değerleri Tablo 2'de (http://nusaybinto.org.tr/site/dosyalar/TRC3_istatistikler.pdf) gösterilmiştir.

Tablo 2 - Mardin'deki tarımsal üretim değerleri

İl/Bölge	Yıl	Bitkisel Üretim Değeri (1000 TL)	Canlı Hayvanlar Değeri (1000 TL)	Hayvansal Ürünler Değeri (1000 TL)	Kişi Başına Bitkisel üretim Değeri (TL)	Kişi Başına Canlı Hayvanlar Değeri (TL)	Kişi Başına Hayvansal Ürünler Değeri (TL)
Mardin	2012	1.226.738	583.933	169.110	1.587	755	219
	2013	1.289.499	652.151	240.867	1.654	836	309
	2014	1.434.690	615.522	268.321	1.818	780	340
	2015	1.691.423	641.647	266.775	2.123	805	335

Kaynak: DİKA İSTATİSTİKLERLE TRC3 BÖLGESİ KİTAPÇIĞI

MARDİN İLİ EKONOMİK PANAROMASI 2021

Tablo 3- Mardin Hayvancılık Oranları

İl/Bölge	Yıl	Dana ve Buzağı Erkek (Baş)	Dana ve Buzağı Dişi (Baş)	Tosun 1-2 Yaş (Baş)	Düve 1-2 Yaş (Baş)	İnek 2 Yaş ve Üzeri (Baş)	Boğa ve Öküz 2 Yaş ve Üzeri (Baş)	Manda (Baş)	Koyun (Baş)	Keçi (Baş)	At, Katır ve Eşek (Baş)	Kümes Hayvanı (Baş)
Mardin	2011	4.459	5.417	6.380	8.584	41.648	5.360	-	570.694	310.860	11.473	
	2012	4.912	5.722	8.086	10.075	51.931	9.893	-	549.845	345.499	10.777	
	2013	4.722	5.319	7.068	8.181	46.820	8.746	-	578.738	378.682	10.232	
	2014	5.455	6.420	7.048	8.831	51.061	8.526	-	603.156	385.815	9.847	
	2015	5.358	6.685	5.995	8.413	48.585	7.691	-	605.754	405.560	10.029	

Kaynak: DİKA İSTATİSTİKLERLE TRC3 BÖLGESİ KİTAPÇIĞI

Ormancılık: Mardin orman bakımından fakir sayılır. 200 bin hektarlık orman ve fundalık alanı vardır. Ormanların hepsi bozuk baltalık orman sınıfına dahildir.

Madenler: Mardin ilinde sâdece linyit ve fosfat işletilir. Güneydoğu Anadolu Fosfatları İşletmesinin merkezi Mazıdağı'dır. Senede 250 bin ton cevher üretilir. Linyit üretimi çok azdır.

Sanayi: Mardin'deki sanayi kuruluşları 15 civarında olup, bunlar devlet desteği ile 1968'den sonra kurulan sanayi tesisleridir. Başlıca sanayi kuruluşları Güneydoğu Anadolu Fosfatları Mazıdağ İşletmesi, Mardin Yem Fabrikası, Çimento Fabrikası, Nusaybin Pamuk İpliği ve Dokuma Sanayii, Et Kombinası, Kızıltepe İplik Fabrikası, Çırçır ve Prese Fabrikası ile un fabrikalarıdır.

Tablo 4- Mardin sanayi siteleri ve OSB Doluluk oranları

İl/Bölge	Adı	İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk Oranı
Mardin	Kızıltepe Sanayi Sitesi	200	200	0	100
	Merkez Sanayi Sitesi	190	183	7	96
	Nusaybin Sanayi Sitesi	154	123	31	79.9

Kaynak: DİKA İSTATİSTİKLERLE TRC3 BÖLGESİ KİTAPÇIĞI

Ulaşım:

Karayolu: Mardin karayolları ağının kavşak noktalarından biridir. E-24 karayolu ile Urfa ve Gaziantep üzerinden Adana'ya; 69 numaralı yol ile Diyarbakır ve Elazığ üzerinden İç Anadolu ve Kuzeydoğu Anadolu'ya; E-24 karayolu ile doğuya uzanarak Nusaybin, Cizre ve Silopi'den sonra Irak topraklarına geçer. Devlet yollarının uzunluğu 952 km, il yolları 370 km'dir. **Demiryolu:** Bağdat-Berlin demiryolu Mardin ilinden geçer. Ana yoldan ayrılan 30 km'lik bir hatla Mardin bu hatta bağlanır. **Havayolu:** Tarihi kentin dünyaya açılan penceresi konumu ile büyük önem taşıyan Mardin Havalimanı 1999'dan bu yana hizmet vermektedir. O yıllarda sadece haftanın bir günü Mardin-Ankara tarifeli seferi yapılırken, bugün Mardin-Istanbul, Mardin-Ankara; Mardin-Izmir seferleriyle yüzde 100'e yakın doluluk yaşanmaktadır. DHMİ verilerine göre 2017 Yılı Eylül Ayı sonuna kadar 561.254 İç hat, 393.710 Dış hat yolcusu Mardin Havalimanı'ndan geçiş yapmıştır.

MARDİN İLİ EKONOMİK PANAROMASI 2021

Turizm: Son yıllarda sadece ülkemizin değil tüm dünyanın ilgisini çekmeye başlayan Mardin, tarihi ve kültür yapısı ile Unesco'nun "Dünya Mirası Kenti Listesine" girmeye adaydır. Kültür Varlıklarının belgelenmesi korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması önem arz etmektedir. İlimiz merkez ve İlçelerinde Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Müdürlüğünce tescil edilmiş 665 adet binamız mevcuttur.

Şehrimizde Turizm Amaçlı yapılan Sportif Faaliyetler; Av Turizmi, Kamp ve Karavan Turizmi, Mağara Turizmi, Dağ ve Doğa Yürüyüşü ile Termal Turizmdir.

Tablo 5 – Turizm Belgeli Konaklama Tesisleri, Oda ve Yatak Sayısının Dağılımı

İl /Bölge	Yıl	Turizm Yatırımı Belgeli			Turizm İşletmesi Belgeli		
		Tesis Sayısı	Oda sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda sayısı	Yatak Sayısı
Mardin	2012	12	1.040	2.262	12	887	1.768
	2013	8	861	1.905	17	1.087	2.162
	2014	9	436	937	18	1.097	2.182
	2015	15	896	1.845	19	1.023	2.036

Kaynak: DİKA İSTATİSTİKLERLE TRC3 BÖLGESİ KİTAPÇIĞI

1.3 NÜFUS

Türkiye'nin büyükşehir statüsüne giren bir ili ve en kalabalık yirmi altıncı şehri. 2016 itibarıyla 796.237 nüfusa sahiptir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Dicle Bölümü'nde yer alır. Suriye ile sınır komşusudur.

Mardin İl Nüfusu: 796.237'dir (2016).[4] İlin yüzölçümü 8.858 km²'dir.[13] İlde km²'ye 91 kişi düşmektedir. (Yoğunluğun en fazla olduğu ilçe: km²'ye 196 kişi ile Kızıltepe'dir) İlde yıllık nüfus artış oranı %-0,04 olmuştur.

2016 yılında TÜİK verilerine göre 10 İlçe ve belediye, bu belediyelerde toplam 696 mahalle bulunmaktadır.

Şehir nüfusu oranı %60, kırsal nüfus oranı %43'tür. Nüfusu en yüksek ilçeler sırasıyla Kızıltepe, Merkez, Nusaybin ve Midyat'tır. Genç bir nüfus yapısına sahiptir. 2000 yılına göre 15 yaşın altındaki nüfusun oranı %44,8'dir.

Mardin Türkiye'deki en farklılaşmış nüfusa sahip illerden biridir.

İlde Kürtler, Hristiyan Süryaniler, Sünni Araplar, Türkler, Yezidiler ve Ermeniler yaşamaktadır. Zaman içinde Süryani ve Yezidi nüfusu göçler sebebiyle azalmıştır.

Mardin ve Midyat bölgesinde az sayıda Süryani yaşamaktadır. Bölgede birçok Süryani Manastırı ve Kilisesi vardır: Deyrulzafarân Manastırı, Mor Gabriel, Mor Yakub ve Meryem Ana Kilisesi bunlardandır.

1.4 İSTİHDAM BÜYÜKLÜĞÜ

Mardin SGK 2015 Yılı verilerine göre Türkiye istihdam sıralamasında 61.288 kişi ile 39. sıradadır. Mardin'de 2014 Yılında Türkiye İş Kurumu Mardin İl Müdürlüğü istihdam verilerine göre İş-Kur'a kayıtlı iş arayan sayısı 440,000 kişi, İş-Kur'a Kayıtlı İşsiz Sayısı ise 24,000 kişidir.

1.5 VERİLERLE MARDİN

Tablo 6 - Mardin'e ait İstatistiki Veriler

Nüfus (TÜİK - 2015)	796.591	Türkiye'de 26.
Açılan Şirket Sayısı (TOBB - 2015)	380	33.
İşyeri Sayısı (SGK - 2015)	5.050	57.
İstihdam (SGK - 2015)	61.288	39.
Kadın İstihdamı (SGK - 2015)	7.904	61.
Kadın İstihdamının Oranı (SGK - 2015)	% 12,9	Türkiye ort: % 27,6
İhracat Yapan Firma Sayısı (Ekonomi Bakanlığı - 2015)	273	20.
İhracat (bin) (TÜİK - 2015)	882.828 \$	17.
İthalat (bin) (TÜİK - 2015)	101.307 \$	38.
En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu Sayısı (İSO - 2015)	1	52.
Kurumlar Vergisi Mükellef Sayısı (GİB - 2015)	3.866	27.
Gelir Vergisi Mükellef Sayısı (GİB - 2015)	7.574	44.
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı (BDDK - 2015)	% 268	TR ort: % 123
Nakdi Krediler (milyon) (TBB-Risk Merkezi - 2015)	3.794 TL	39.
Batık Kredi Oranı (BDDK - 2015)	% 3,3	TR ort: % 3,1
Kişi Başına Ortalama Mevduat (TBB - 2015)	1.830 TL	TR ort: 14.890 TL
Kişi Başına Ortalama Kredi (TBB - 2015)	4.624 TL	TR ort: 17.588 TL
Ticaret Hacmi (milyon) (Girişimci Bilgi Sistemi - 2014)	13.355 TL	27.
Karşılıksız Çeklerin Oranı (Tutar) (TBB-Risk Merkezi - 2015)	% 8,9	TR ort: % 4,0

2. MEVCUT DURUM ANALİZİ

Mardin'in geleneksel ekonomik yapısı tarım, el sanatları, ticaret ve son zamanlarda artış gösteren imalat sanayi ile küçük çaplı sanayiye dayalıdır. Mardin, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sanayi ve ticaret yapısıyla önemli yer işgal ederek dikkat çekmeye başlamıştır.

Yakın gelecekte Mardin Organize Sanayi Bölgesi ve Mardin Serbest Bölgesi'nin katkısıyla Türkiye ekonomisinin geliştirilmesine ve yeni ivmeler kazandırılmasına özellikle imalat sanayi ve ticarete aktif ve yönlendirici yapı taşlarından biri olacağı kuşkusuzdur.

Mardin, diğer illere ve özellikle yurtdışına, Ortadoğu'ya yakın sınır illerinden birisi olması özelliğiyle de transit taşıma güzergahında önemli bir yere sahiptir. İlde iç ve dış ticarete konu olabilecek sanayi ürünleri yeterli düzeyde bulunmamakla birlikte son yıllarda yeni üretim imkanlarının oluşmasıyla olumlu bir seyir izlemektedir.

Mardin'imizin, Tarihi İpek Yolu olan Halep-Musul yolu ve Diyarbakır-Musul güzergahında olması sebebiyle bu yolları kullanan kervanlar ilin ticaret hayatında önemli rol oynamışlardır. Bu yollardan geçen büyük kervanlar Akdeniz limanlarına Asya'nın zengin ülkeleri Hindistan ve İran'dan çeşitli baharat, kumaş gibi malları alıp götürürler, Akdeniz'den de bir kısım Avrupa mallarını yükleyerek tekrar aksi istikamete taşırlardı. Bu nakillerden dolayı XVI.yüzyılda çeşitli vergiler alınırdı. Bu vergilerin oranı Mardin Kanunnâme'lerinde yer almaktadır. XVI. yüzyıldan kalma tapu defterlerinde bu bölgede birçok işyerinin mevcut olduğu yazılıdır. Bu işkollarından en gelişmiş dokumadır.

Birinci Dünya Savaşından önce ilde 3000 dolayında dokuma tezgahı vardır. Bunlar: İpek, kadife ve pamuk dokuma tezgahlarıdır. İpeklerin kalitesi Halep'te dokunan ipeklerle aynıdır. Savaş sonrasında Irak ve Suriye'den getirilen yabancı mallar sonucunda tezgah sayıları giderek azalmıştır. Mardin'de dokumacılık geleneği eski olmakla beraber özellikle Midyat'ta dokunan kumaşlar, Osmanlı Sarayı'nda kullanılmaktadır.

Mardin ilinde 1927 yılı sanayi sayımında 881 sanayi işletmesi vardır ve bu işletmelerde 3611 kişi çalışmaktadır. 1968'de kalkınmada birinci derecede öncelikli iller arasına alınan Mardin'de 1970'lere kadar ilin altyapı hizmetlerinin yetersizliği sebebiyle sanayi yeterince gelişmemiştir. İlde imalat sanayinin gelişmesinde en önemli etken Cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak yapılan kamu yatırımlarıdır. Sanayinin gelişmesine başlangıçta İl Özel İdaresi, Kalkınma Bankası ve Kamu İktisadi Kuruluşlarının önderliğinde kurulan sanayi tesisleri öncülük etmişlerdir. Bu tesislerden en önemlileri: Mardin Çimento Fabrikası, KİDAŞ İplik Fabrikası, Güneydoğu Anadolu Fosfat İşletmeleri, Yem Fabrikası, Boru ve Kireç Fabrikasıdır. Tarım tarihi de katılırsa takriben on bin yıllık zengin bir tarihi geçmişi olan ilde, tarihî, kültürel, arkeolojik ve doğal turizm değerlerini bir arada görmek mümkündür. Ancak, günümüzde sahip olduğu potansiyel, yeterli altyapı ve tanıtımın olmaması gibi nedenlerden dolayı etkin bir şekilde kullanılamamaktadır. Bu değerlerin ekonomiye kazandırılması halinde turizm, ticaret ve sanayi sektörüyle büyük bir güç oluşturulabilecektir.

Uluslararası taşımacılığın da Mardin ekonomisinde önemli bir yeri vardır. İlin Nusaybin Sınır Kapısı(Suriye) ve Habur Sınır Kapısına çok yakın olması sebebiyle nakliyecilik gelişmiştir. Son yıllarda Mardin iline verilen teşviklerin büyük bir kısmı nakliyecilik sektörüne yöneliktir.

Mardin Ticaret ve Sanayi Odamız ilimizin ve Bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmalarında aktif rol üstlenmektedir. 1926 yılında kurulan 90 yıllık hizmet geçmişine sahip olan Mardin Ticaret ve Sanayi Odamız, Mardin ilinin ve üyelerinin gelişimine katkı sağlamayı amaç edinmiştir. Mardin Ticaret ve Sanayi Odamız bugün olduğu gibi bundan sonra da Mardin'in tüm değişim ve gelişim süreçlerinde yer alacaktır. Mardin Ticaret ve Sanayi Odamızın daha güçlü bir yapıya ulaşması Mardin'in gelişimi açısından en önemli faktörlerin başında yer almaktadır.

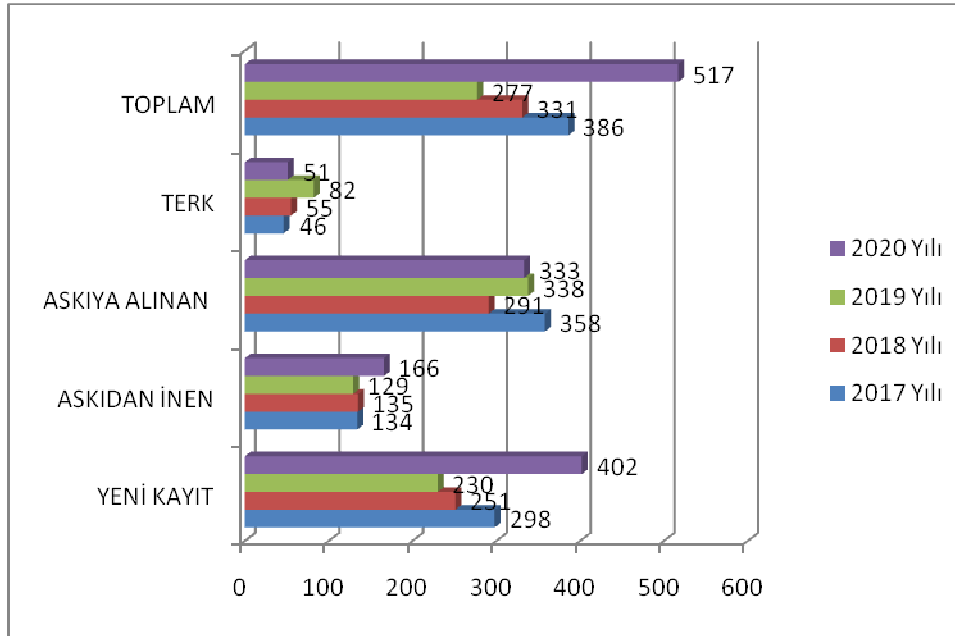
3. MARDİNİN TİCARİ HAYATI VE ÜRETİM

3.1 TİCARET VE SANAYİ VERİLERİ

Mardin ilinde faaliyet gösteren işletmelerin Mardin Ticaret Ve Sanayi Odası tarafından kayıtlı bilgilerine göre ticaret ve sanayi alanında faaliyet gösteren üyelerinin dağılımı aşağıdadır.

ÜYE KAYIT DURUMLARI	2017 Yılı	2018 Yılı	2019 Yılı	2020 Yılı	DEĞİŞİM %'Sİ
YENİ KAYIT	298	251	230	402	75%
ASKIDAN İNEN	134	135	129	166	29%
ASKIYA ALINAN	358	291	338	333	-1%
TERK	46	55	82	51	-38%
TOPLAM	386	331	277	517	87%

Kaynak: Mardin TSO

Oda verilerine göre 2019 ile 2020 yılları karşılaştırıldığında faaliyetlerini durduran üye sayısı (askıya alınan) %1'lik bir azalma gösterirken, tekrar faaliyete başlayan üye sayısında %29 ve yeni işyeri kuran üye sayısı ise %75'lik bir artış göstermiştir.

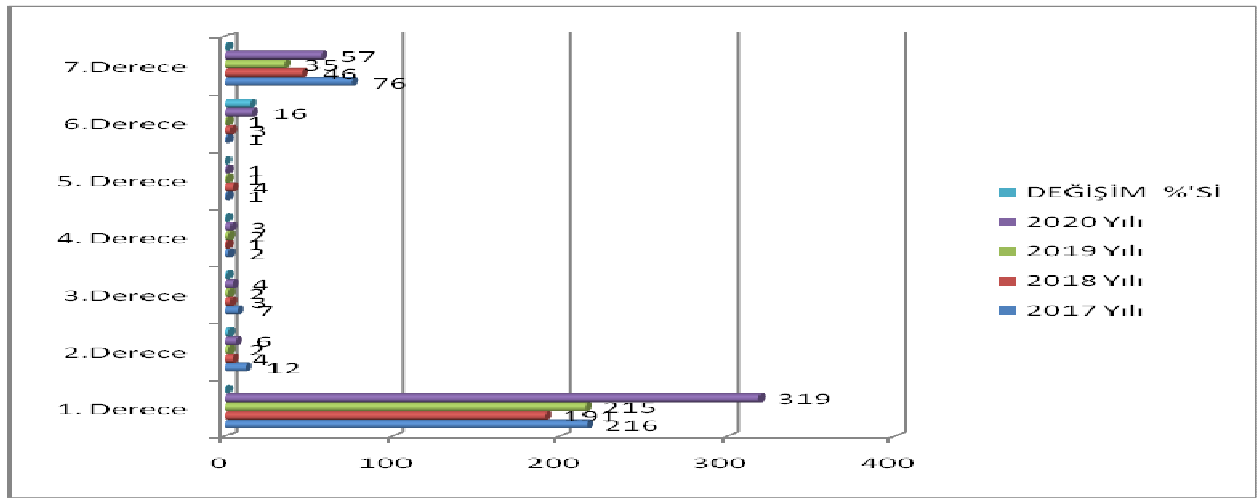
3.1.1 Ticaret Potansiyeli

Mardin ilçesinde faaliyet gösteren işletmelerin Mardin Ticaret ve Sanayi Odası tarafından kayıtlı bilgilerine göre sektörel ve statüye göre aktif olan üye dağılımı aşağıdadır.

MARDİN İLİ EKONOMİK PANAROMASI 2021

DERECELERİNE GÖRE ÜYE DAĞILIMI	2017 Yılı	2018 Yılı	2019 Yılı	2020 Yılı	DEĞİŞİM %'Sİ
1. Derece	216	191	215	319	48%
2. Derece	12	4	2	6	200%
3. Derece	7	3	2	4	100%
4. Derece	2	1	2	3	50%
5. Derece	1	4	1	1	0%
6. Derece	1	3	1	16	1500%
7. Derece	76	46	35	57	63%
TOPLAM	315	203	222	333	50%

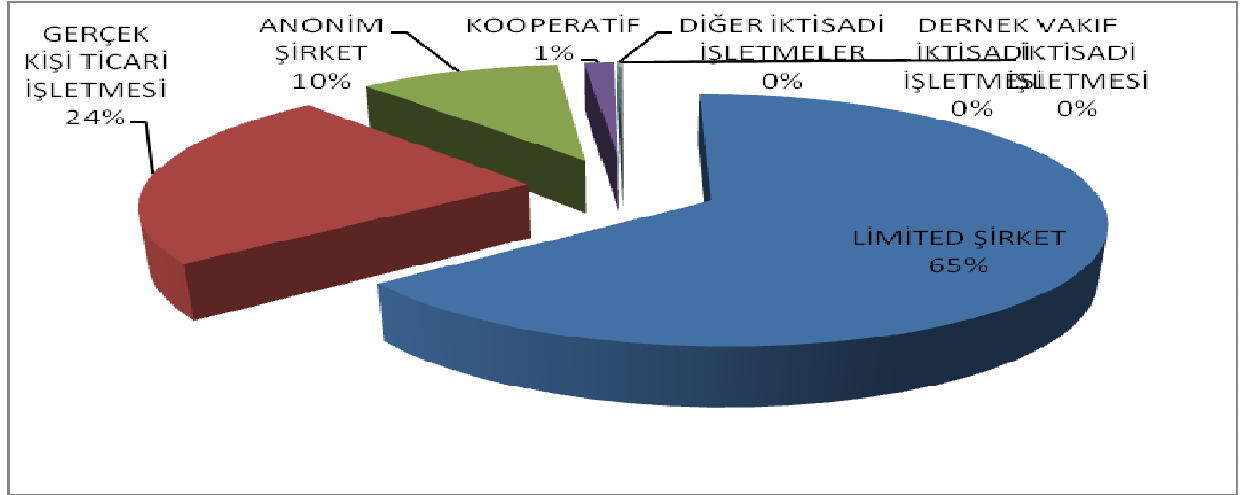
Kaynak: Mardin TSO

Yukarıdaki verilere göre 2020 yılında %1500 oranında bir artışla 6. derece şirket sayısında artış görülmektedir. İkinci sayısal artış gösteren 6 adet ve %200 oranında 2. Derecede ve %100 oranında ise 1. Derece şirket kurulumunda artış görülmektedir.

STATÜYE GÖRE ÜYE DAĞILIMI	2017 yılı	2018 yılı	2019 yılı	2020 yılı	%'Sİ
LİMİTED ŞİRKET	171	159	170	271	59%
GERÇEK KİŞİ TİCARİ İŞLETMESİ	87	59	41	97	137%
ANONİM ŞİRKET	43	27	21	28	33%
KOOPERATİF	7	3	1	6	500%
DİĞER İKTİSADİ İŞLETMELER	0	1	0	0	
DERNEK İKTİSADİ İŞLETMESİ	0	1	0	0	
VAKIF İKTİSADİ İŞLETMESİ	0	1	0	0	
TOPLAM	308	251	233	402	73%

MARDİN İLİ EKONOMİK PANAROMASI 2021

Yukarıdaki verilere göre 2020 yılında %500 oranında bir artışla kooperatif sayısının, %137 ile gerçek kişi ticari işletme sayısının arttığı görülmektedir.

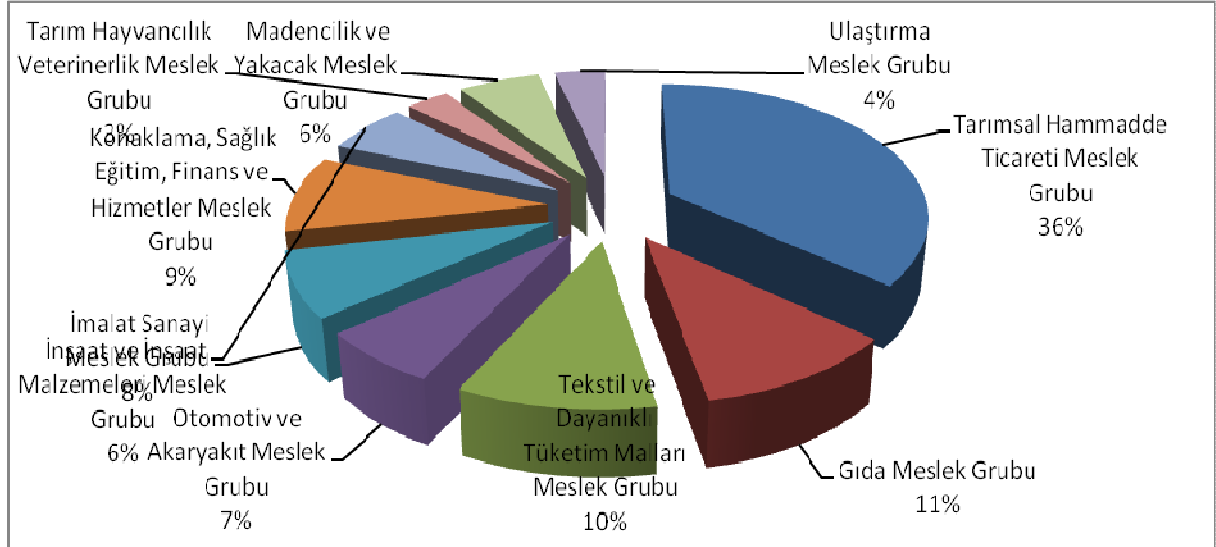
Oda üye dağılımı statüye göre; %65 Limitet Şirket, %24'ü nü gerçek kişi, %10 ise anonim şirketten oluşmaktadır.

3.1.2 Sektörel (Meslek Gruplarına Göre) Bazda Faal ve Gayri Faal İşletme Sayısı

Meslek Grubu	Faaliyet Alanları	Gerçek Kişi				Tüzel Kişi			
		2017 yılı	2018 yılı	2019 yılı	2020 yılı	2017 yılı	2018 yılı	2019 yılı	2020 yılı
01. MESLEK GRUBU	Tarımsal Hammadde Ticareti Meslek Grubu	57	121	22	51	54	183	34	62
02. MESLEK GRUBU	Gıda Meslek Grubu	5	8	2	2	15	89	11	41
03. MESLEK GRUBU	Tekstil ve Dayanıklı Tüketim Malları Meslek Grubu	0	6	2	1	27	92	14	24
04. MESLEK GRUBU	Otomotiv ve Akaryakıt Meslek Grubu	6	4	1	5	18	15	25	30
05. MESLEK GRUBU	İmalat Sanayi Meslek Grubu	6	5	4	10	33	18	22	28
06. MESLEK GRUBU	Konaklama, Sağlık Eğitim, Finans ve Hizmetler Meslek Grubu	1	2	1	3	24	32	33	53
07. MESLEK GRUBU	İnşaat ve İnşaat Malzemeleri Meslek Grubu	2	2	6	5	15	11	24	32
08. MESLEK GRUBU	Tarım Hayvancılık Veterinerlik Meslek Grubu	2	1	4	1	10	10	12	11
09. MESLEK GRUBU	Madencilik ve Yakacak Meslek Grubu	5	2	2	5	23	12	21	27
10. MESLEK GRUBU	Ulaştırma Meslek Grubu	2	1	1	0	10	14	17	15
Toplam		86	152	45	83	229	476	213	323

Not: Bu sayılar faal, askı, tasfiye üye sayılarının toplam sayısıdır. Kaynak Mardin TSO

MARDİN İLİ EKONOMİK PANAROMASI 2021

Üyelerin faaliyet gösterdiği alanlara bakıldığında; 1. Meslek grubu olan Tarımsal Hammadde Ticareti ile uğraşan üyeler toplam üyelerin %35' ini oluşturmaktadır. Sonraki meslek grubu ise yine gıda meslek grubu üyeleri %11 ve Tekstil ve Dayanıklı Tüketim malları ise %10 oranında 3. Sırayı oluşturmaktadır.

3.2 Ticaret Sicil Birimi Performansı

MTSO TİCARET SİCİL MÜDÜRLÜĞÜ VERİLEN HİZMET SAYISI

VERİLEN HİZMET ADI	2017 yılı	2018 yılı	2019 yılı	2020 yılı
YENİ KAYIT	298	251	230	402
DEĞİŞİKLİK TESCİLİ	844	786	825	1009
TERKİN TESCİLİ	46	55	82	51
Toplam	1188	1092	1137	1462

3.3 Oda Birimleri Belge Performansı (adet)

VERİLEN EVRAK HİZMET ADI	2017 yılı	2018 yılı	2019 yılı	2020 yılı	Toplam
FAALİYET BELGESİ	52	1344	1512	1620	4528
ODA KAYIT SİCİL SURETİ	55	1690	1520	1632	4897
İHALE DURUM BELGESİ	19	376	333	536	1264
YERLİ MALİ BELGESİ	*	4	5	5	14
KAPASİTE SURET TASDİKİ	*	21	13	15	49
İŞ MAKİNASI TESCİL	11	194	174	266	645
FİİLİ TÜKETİM VE BİLİRKİŞİ VE EKSPER RAPORLARI	*	36	37	24	97
TİCARET SİCİL GAZETESİ	25	520	516	615	1676
ODA ONAYI					
Toplam	162	4185	4110	4713	13170

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Mardin Ticaret ve Sanayi Odası 2017-2020 yılları arası verileri esas alınarak hazırlanmış olan bu ekonomik veriler ile Mardin'in Ticaret ve Sanayi durumu potansiyelini gösteren bir derlemedir.

Yalın hali ile Mardin'in ekonomik konumlanışı ve göstergeleri için bir referans düzeyindedir. Ancak bu rapor verileri TSO tarafından yapılan işlemleri kapsadığı ve sadece kayda geçen verileri yansıttığı unutulmamalıdır.

Özellikle 2020 yılı Mart ayından sonra tüm dünyayı tehdit eden Covid 19 pandemisinin etkileri bu raporda göz önüne alınmamış ve değerlendirilmemiştir.

Benzer çalışma yapıldığında Pandeminin etkileri üzerinde durulabilecek veriler içerdığı için bu rapor göstergeleri referans alınabilir.

İl düzeyinde somut verilerin derlenmesi ile hazırladığımız bu ekonomik göstergelerin Mardin' ticaret ve sanayi alanı gelişimine katkı sağlamasını umuyor, tüm üyelerimize ticari hayatında başarılar diliyoruz.